اختلاف فخر رازی و ابوشامه منشأ اشتباه زرکشی

اما چرا او این حرف را در آورد؟ من خلاصه آن را عرض می‌کنم تا مستنداتش را بعد بگویم. دو چیز برای او زمینه تاریخی را فراهم کرد. خودش هم اشاره می‌کند. یکی این بود که مسأله تواتر قرآن و قرائات یک چیز مسلم و جا افتاده بود. الآن که می‌خواهیم «قال الامام الرازی» را بخوانیم، تواتر قرآن برای فخر رازی ثابت است. بعد می‌خواهد به تواتر قرائات خدشه کند که بعد بگویید با هم ملازمه دارد. اگر این را خدشه کند آن هم مخدوش است. ابوشامه بعد از فخر رازی بود، او اهل فن بود، شروع به مناقشاتی کرد و بعد گفت تسکب العبرات. این دو مطلب؛ اشکال فخر رازی و اشکال ابوشامه که زرکشی از آن‌ها مطلع بود، باعث شد او را در فضای محتاج به حل قرار دهد. می‌گویید نیاز داریم نظریه‌ای را ابراز کنیم که این‌ها را حل کند. اشکال فخر رازی خوب حل شود، حرف‌های ابوشامه سامان داده شود. لذا او آمد این را مطرح کرد. گفت القرآن و القرائات حقیقتان مختلفتان. بعد گفت شما می‌گویید به متواتر نیاز دارید؟ خب قرآن متواتر است. قرائات با قرآن دو تا است. قرائات متواتر است. لذا قرائات متواتر است الی اصحابها؛ تا آن هفت نفر اما تواترها الی النبی صلی‌الله‌علیه‌وآله ففیه اشکال. در این فضا این‌ها را مطرح کرد. این دو حرف برای زرکشی است. ان شاءالله بعداً که زنده بودیم مفصل تر عرض می‌کنم نیازی به این نبوده و راه‌حل این نبوده.

البته در زمان ما یک استاد دانشگاه در سعودی به نام سالم محیسن هست؛ یک ابن محیصن داریم که از قراء اربعه عشر است، هم کلاس عبد الله بن کثیر است که صحبتش شد. منظورم او نیست. بلکه در همین زمان ما است. دکتر سالم محیسن. من این را دیدم خوشحال شدم. ولو بعد از او عده‌ای از کسانی که کار آکادمیک دارند دوباره حرف محیسن را در کردند. ولی این استاد سعودی راست می‌گوید. گفته این حرفی که زرکشی درآورده چه حرفی است؟! القرآن و القرائات حقیقتان مختلفتان! من هم عرض کردم که او می‌خواسته بحرانی را حل کند. و الا اگر جواب خیلی خوب آن بحران برای ما واضح شود اصلاً نیازی نیست. من یادم هست اوائلی که من با این برخورد می‌کردم می‌گفتم چطور می‌خواهد بگوید؟! کلام خودش و دیگران یعنی چه؟!

علی ای حال این حرفی است که او زده. در جای خودش بررسی می‌کنیم. این چیزی که امروز در اینجا می‌فرمایند دنباله حرف او است که مقدم بر زرکشی است. اتفاقا اشکال فخر رازی زمینه شده که زرکشی آن حرف‌ها را بزند. چون فخر رازی در تواتر اشکال می‌کند. ولی دیروز مباحثه را ختم به یک چیزی کردم؛ غیر از اینکه هم می‌خواهیم مباحثه پیش برود اینطور به ذهن می‌آید که نیاز است که روی این نکات تأمل شود و دقت شود. ذهن من طلبه قاصر مشغول شده، می‌بینم که خوب است خدمت شما هم بگویم. اگر می‌بینید که خیلی بی جا است زودتر بفرمایید که در شویم. اما به گمان من این مهم است.

بازبینی #2
ایجاد شده 18 آوریل 2024 13:51:38 توسط ... .
به روزرسانی شده 27 مه 2024 15:00:30 توسط ... .